



1.6.2011

AH11312  
3721/69.05.01/2008

Eduskunta  
Oikeusasiamiehen kanslia

00102 Eduskunta  
00102 HELSINKI

EDUSKUNNAN OIKEUSASIAMIEHEN  
KANSLIA

Dnro ..... 4489 / 2 / 10  
Saapui ..... 3.6.2011  
postissa  jätti itse  telefax

AAI/1011

Eduskunnan oikeusasiamiehen kanslian asiakirja 28.12.2010 Dnro 4489/2/10

## PÄÄESIKUNNAN LAUSUNTO KOSKIEN PUOLUSTUSVOIMIEN KIRKOLLISTA TYÖTÄ KOSKEVAN OHJEISTUKSEN JA KÄYTÄNNÖN NYKYTILAA

### 1. JOHDANTO

Eduskunnan apulaisoikeusasiamies on toimittanut Pääesikunnalle 28.12.2010 päivätyn asiakirjan Dnro 4489/2/10, jossa hän on pyytänyt Pääesikuntaa antamaan tarkemman selvityksen Puolustusvoimien kirkollista työtä koskevan ohjeistuksen ja käytännön nykytilasta, erityisesti siitä, että perustuslaissa taattua negatiivista uskonnonvapautta ei ole selvitysten perusteella tuotu riittävän selkeästi esiin.

Eduskunnan apulaisoikeusasiamies on katsonut aiheelliseksi pyytää tarkemman selvityksen lausuntopyynnössä luetelluista päätöksen (dnro 2878/4/08, 566/4/09 ja 3155/4/09) kohdassa 3.6. esitetystä seikoista. Yleisessä palvelusohjesäännössä jumalanpalveluksiin ja hartaustilaisuuksiin osallistumista käsitellään kohdassa 447. On jäänyt epäselväksi, miten ohjesäännön vuonna 2009 muuttunutta sanamuotoa tulisi tulkita. Tulkintavaihtoehtoja on kaksi:

1. Uusi sanamuoto viittaa vain valtionkirkkoihin kuulumattomiin henkilöihin, kuten aikaisemmin
2. Muuttunut sanamuoto merkitsee sitä, myös valtionkirkkoihin kuuluvat voisivat vakaumuksensa pohjalta valita osallistumisen ja osallistumatta jättämisen välillä.

Apulaisoikeusasiamies on viitannut lausuntopyynnössään edelleen Yleisen palvelusohjesääntöön, jonka mukaan kenttähartaus voidaan järjestää joko ennen paraattia tai paraatin keskellä. Kenttähartauden osalta on todettu, että oikeusasiamiehen ratkaisukäytännössä sitä on pidetty uskonnon harjoittamisena. Apulaisoikeusasiamies on tältä osin pyytänyt lausuntoa siitä, sovelletaanko kenttähartauteen jumalanpalvelusta ja hartaustilaisuuksia koskevia periaatteita samalla tavoin kuin ohjesäännön kohdassa 447.

Apulaisoikeusasiamies on pyytänyt Pääesikuntaa toimittamaan selvityksen erityisesti Yleisen palvelusohjesäännön jumalanpalveluksia ja

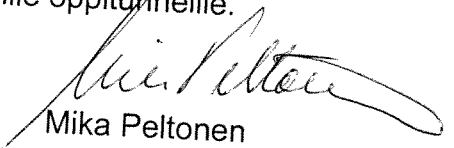
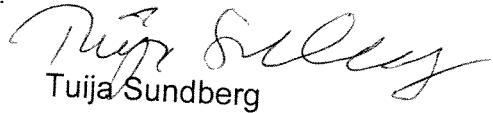
mukaan uskonnon ja omantunnon vapaus sekä jokaiselle turvataan oman uskonnon harjoittamisen oikeus. Ketään ei aseteta uskonnollisen tai muun vakaumuksen takia eriarvoiseen asemaan. Yleisen palvelusohjesäännön liitteessä 10 on otettu huomioon tasa-arvoon ja yhdenvertaisuuteen perustuen uskonnon harjoittamisen erityiskysymykset ja käytännön järjestelyt kuten erilliset rukoushetket, erityisruokavaliot, juhla-ajat, paastojärjestelyt ja hengellinen tuki. Palveluksen salliessa eri uskontokuntiin kuuluville järjestetään mahdollisuus oman uskontonsa harjoittamiseen.

Liitteenä olevista puolustushaaraesikuntien lausunnoista käy ilmi lukuisia esimerkkejä uskonnonvapautta edistävästä käytännön toimenpiteistä, joihin apulaisoikeusasiamiehen aiemmin esittämät arviot ovat antaneet aihetta.

Pääesikunta toteaa lopuksi, että Pääesikunnan henkilöstöosaston 19.4.2011 antamasta kertomuksesta AH6952 ilmenee, että monessa varuskunnassa myös kirkkoon kuulumattomat ovat halunneet osallistua ja ovat osallistuneet sotilaspappien pitämille oppitunneille.

Pääesikunnan päällikön sij.  
Kenraalimajuri

Apulaisosastopäällikkö  
Varatuomari, OTL

  
Mika Peltonen  
  
Tuija Sundberg

LIITTEET

PEHENKOS:n lausunto 26.4.2011 AH9276  
MAAVE:n lausunto 4.5.2011 MH15798  
MERIVE:n lausunto 26.4.2011 DH4316  
ILMAVE:n lausunto 27.4.2011 CH7054  
MPKK:n lausunto 13.4.2011 AH8470  
Yleinen palvelusohjesääntö (YLPALVO) 2009 luku 3, kohta 3.5, luku 4, kohta 4.5, luku 9, kohdat 9.1-9.3, liite 10  
PVHSM KIRKOLLINEN ALA 018 - PEHENKOS Osallistuminen kirkolliseen opetukseen ja kirkollisiin tilaisuuksiin  
PVHSM KIRKOLLINEN ALA 024 - PEHENKOS Varusmiesten kirkollinen opetus  
PEHENKOS:n kertomus 19.4.2011 AH6952 PUOLUSTUSVOIMIEN KIRKOLLINEN TYÖ VUONNA 2010

JAKELU

Eduskunnan oikeusasiamiehen kanslia  
Apulaisoikeusasiamies  
00102 Eduskunta  
HELSINKI